

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 309.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862322782128/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- svagheder. Udtrykket er brugt af Paulus i 2. Kor. 12,7 (hvis gr. ord kan betydte både pæl og torn) og af Søren Kierkegaard. – *Pietet*: fromhed og arbejdighed. – *Filister(et)*: se n.s. 79. – *»Ja, Jorden er flade*: hentyder til Ludvig Holbergs komedie *Erasmus Montanus* (1722) V,5, hvor den lærterlige idealist og student E.M. tvinges til at antage den almindelige form i landsbyen, spaa Biergete, at Jorden er flad, ikke rund, som han har hævdet hidtil. – *Pascal*, Blaise (1623-1668): fr. filosof og teolog. Berømt er hans *Pensées sur la Religion* (1670, da. *Tænker om Religionen*, 1883). – *Udværgen*: den fr. læge J.-M.G. Itard (1775-1838) udgav i beg. af 19. årh. en række rapporter om «le sauvage de L'Aveyrons, bl.a. *De l'éducation d'un homme sauvage* («Om opdragelsen af et vildt menneske») (1801).
- 85 *Salome*: ung jødisk kvinde, der som løn for sin dans for landsfyisten Herodes Antipas (4 f.Kr.-39) fik Johannes Døbers hoved på et fad, Matth. 14,6-12. – *Judas*: hentyder til det tegn, hvormed Judas forrådte Jesus til soldaterne, jf. Matth. 26,48. – *Trappister*: munkeorden stiftet ca. 1660 af B. de Roncé som en udløber af cistercienserordenen, med en meget streng disciplin. Kendt er bl.a. deres (delvise) taleforbud. – *Rubber*: spilleomgang i kortspil som whist eller bridge. – *formen(ste)*: vigtig. – *Sore(er)*: fr. aftenselskab.
- 86 *Ungdomselixir(er)*: (trylle)drug, der bringer evig ungdom. – *Periode(r)*: sætning(sbygning). – *Konseilspræsident(er)*: gl. titel for statsministeren. Der tænkes her på Estrup, se n.s. 74, *31te Mars 1885*. – *Provisorier*: se n.s. 74, *31te Mars 1885*.
- 87 *Selvbeskatningen*: Det politiske spørgsmål om Københavns befæstning delte Folketinget i slutningen af forrige århundrede, og uenigheden tvang statsminister Estrup til at regere med provisoriske (finans)love 1885 (jf. n.s. 74). Som følge af striden dannede forsvarssindede i forståelse med kongen en forening, der samlede penge blandt private til befæstningen. Der indsamledes mange penge, og efter foreningens navn, «Den frivillige Selvbeskatning til Forsvarets Fremme», dannedes begrebet S.
- 88 *Robespierre*: M.M. de (1758-1794): fr. revolutionær under revolutionen 1789 og leder under den følgende rædselsperiode. – *Rector magnificus*: lat. titel på rektor for Københavns Universitet. Skikkelsen i bogen bygger i nogen grad på teologen Henry Ussing (f. 1855), til hvis licentiatafhandling *Den christelige Visdom* (1883) der flere gange henvises i det følgende. – *»medig som en Slange (. . .)*: jf. Matth. 10,16. – *Melanchton*: Philipp Melancthon (1497-1560), ty. reformator. Han udarbejdede 1530 på sine og Luthers vegne *Den augsburgske Konfession*, der stadig er et af den danske folkekirkens bekendelsesskrifter.
- 89 *Kapellan*: hjælpepræst. – *Basilisk*: et uhyre, se n.s. 27. – *Johannes fulgte efter Ravnen*: måske hentydning til H.C. Andersens eventyr *Reisekammeraten* (1835). – *Alma mater*: lat. betegnelse for universitetet. Betyder egl. «Den hulde moder» og brugtes i Rom om Kybele, Den store Moder, en guddom fra Lilleasien.